

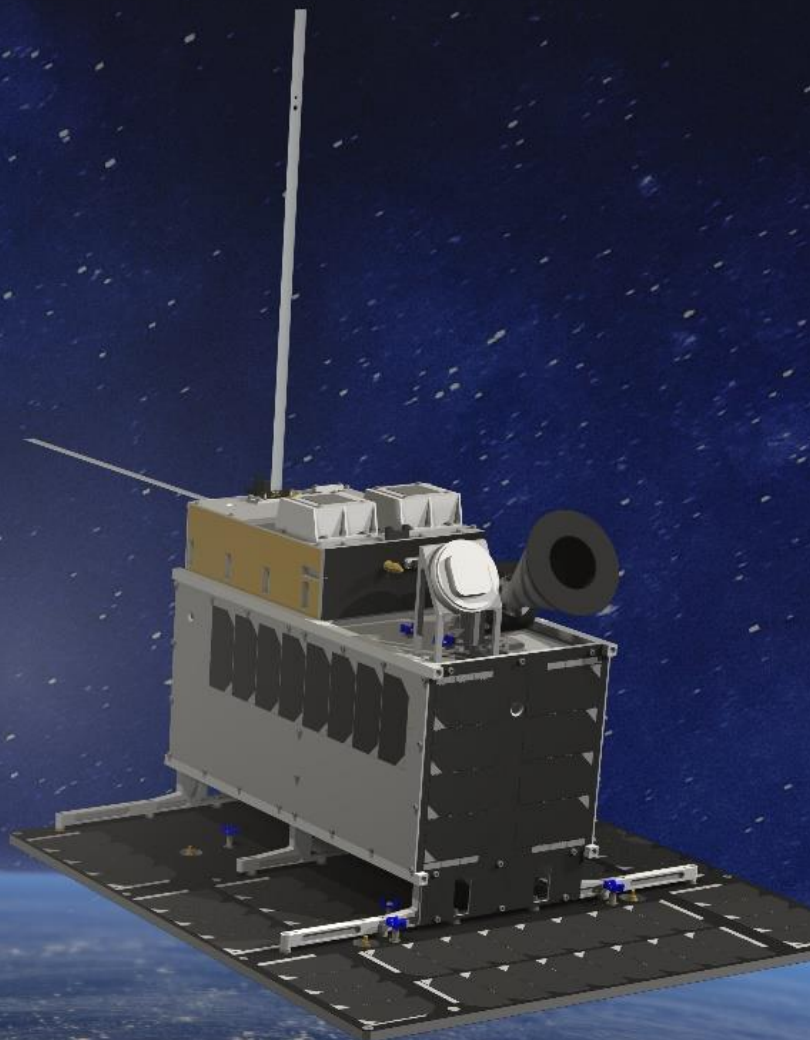

NIFRO

NYHETER

3:2021 APRIL – MAI

På forsiden: Den norske satellitten NORSAT-3 ble skutt opp natt til 29 april, den skal overvåke norske hav. © Norsk Romsenter

SISTE NYTT FRA NIFRO

GUNNAR HELØE ER NY DAGLIG LEDER I NIFRO

Gunnar Heløe har en lang og variert karriere i Sjøforsvaret. Han har seilt som sjef og skvadronssjef for missiltorpedobåter (MTBer), og har bred nasjonal og internasjonal erfaring. Han har en Master of Science-grad fra Royal Naval Engineering College, UK, og er også utdannet ved Canadian Forces College.

Fra 2001-04 var Heløe statssekretær i Forsvarsdepartementet, og han har tjenestegjort i departementet i andre stillinger senere. Heløe var forsvarsattaché ved den norske ambassaden i Stockholm 2004-08, og i Moskva fra 2015-19. Han gikk av med militær grad som flaggkommandør i 2019.

Gunnar startet i NIFRO den 1. juni, og vil gå et par uker overlapp med utgående daglig leder Mari Eldholm. Mari vil etter ferien gå over til Norsk Romsenter.

Gunnar ser frem til å bli kjent med alle medlemmer og partnere, og inviterer gjerne til digitale møter eller en kopp kaffe ved NIFROs kontorer så snart det lar seg gjøre. Gunnar kan nås på gunnar@nifro.no eller på telefon 488 92 340.

NIFROs GENERALFORSAMLINGEN 2021 – NYE STYREMEDLEMMER

NIFROs generalforsamling gikk av stabelen 16. april i digitalt format. Her ble det behandlet en rekke saker og valgt inn nye styremedlemmer.

NIFRO gratulerer Onno Verberne (NAMMO) som ble valgt til en ny periode som styreprezident, og Ingun Berget (Andøya Space) og Harald Aarø (Kongsberg Defence & Aerospace) som nye styremedlemmer. [Her finner du oversikten over NIFROs styremedlemmer.](#)

Vi takker også utgående styremedlemmer Ellen Dahler Tuset (Kongsberg Defence & Aerospace) og Martin Grimsagaard (T&G Elektro) for en strålende innsats de siste årene. Vi takker også Arne Hjalmar Hansen (Andøya Space) for hans innsats i valgkomite. Han ble erstattet av Martin Grimsgaard.

NYTT NIFRO MEDLEM: SINTEF MANUFACTURING

Det er med stor glede NIFRO ønsker SINTEF Manufacturing velkommen som nytt medlem. SINTEF Manufacturing er et ledende internasjonalt forskningsinstitutt innen manufacturing, fra grunnforskning til industrialisering, og har en rekke tjenester og produkter for rombransjen. De har cirka 90 ansatte, og er lokalisert med hovedkontor på Raufoss, med ansatte i Trondheim, Stavanger, Ålesund og Horten.

[Les mer om dem her.](#)

NIFRO GAV INNLEGG VED FN SEMINAR OM ROMSIKKERHET

FNs Generalforsamling har vedtatt en [ny resolusjon](#) som oppfordrer stater til å gi innspill knyttet til trusler mot rominfrastruktur og behovet for normer eller regler for å forbedre romsikkerhet.

FNs Office for Outer Space Affairs og FNs Office for Disarmament Affairs holdt i den forbindelse en [webinar serie](#) hvor NIFRO deltok på et panel som diskuterte næringens perspektiver og interesser knytte til romsikkerhet.

SISTE NYTT FRA NORSK ROMPOLITIKK

Åsunn Lyngedal (AP) og Kårstein Eidem Løvaas (H) var norsk vertskap for årets EISC-konferanse som forgikk i digitalt format.
© Stortinget

STORTINGET GJESTET EUROPEISK TOPPMØTE OM ROMFART

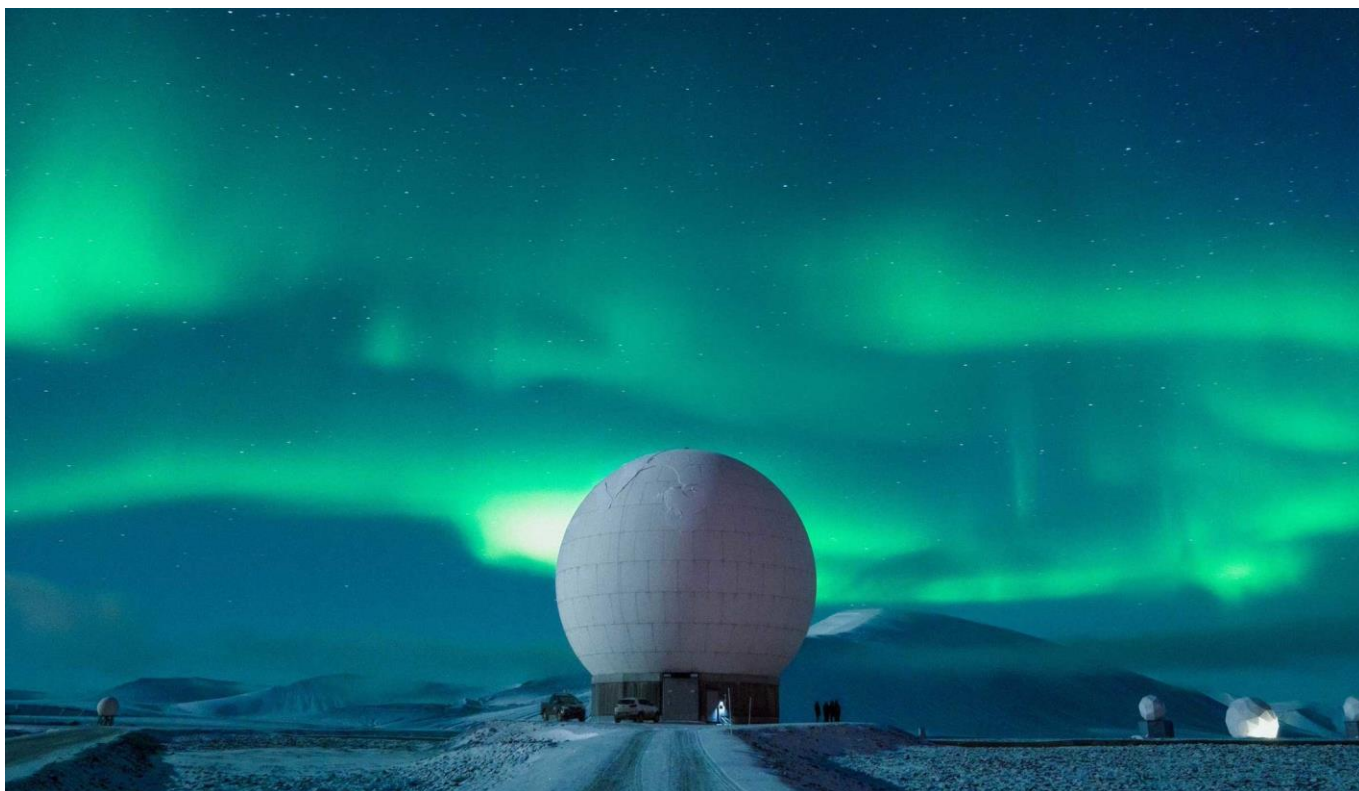
Næringsutvikling, nasjonale romlover og satellitter i Arktis stod på agendaen da Den europeiske interparlamentariske romkonferansen (EISC) møttes mandag 10. mai.

Møte samlet parlamentarikere, og ledere fra europeiske politikk og industri. Flere NIFRO medlemmer bidro med innlegg. EISC vil møtes igjen under norsk formannskap i høst. [Les mer her.](#)

HØRING FOR NY LANGTIDSPLAN FOR FORSKNING OG HØYERE UTDANNELSE

Det er en ny langtidsplan for forskning og høyere utdanning ut på høring, med frist for innspill den 10.09.21. [Mer informasjon om planen og høringen her.](#)

Medlemmer som har innspill eller kommentarer inviteres til å ta kontakt med NIFRO.

Bilde © KSAT/Ruben Wu

STORTINGET MENER NORGE MÅ BLI EN LEDENDE ROMNASJON I NORD

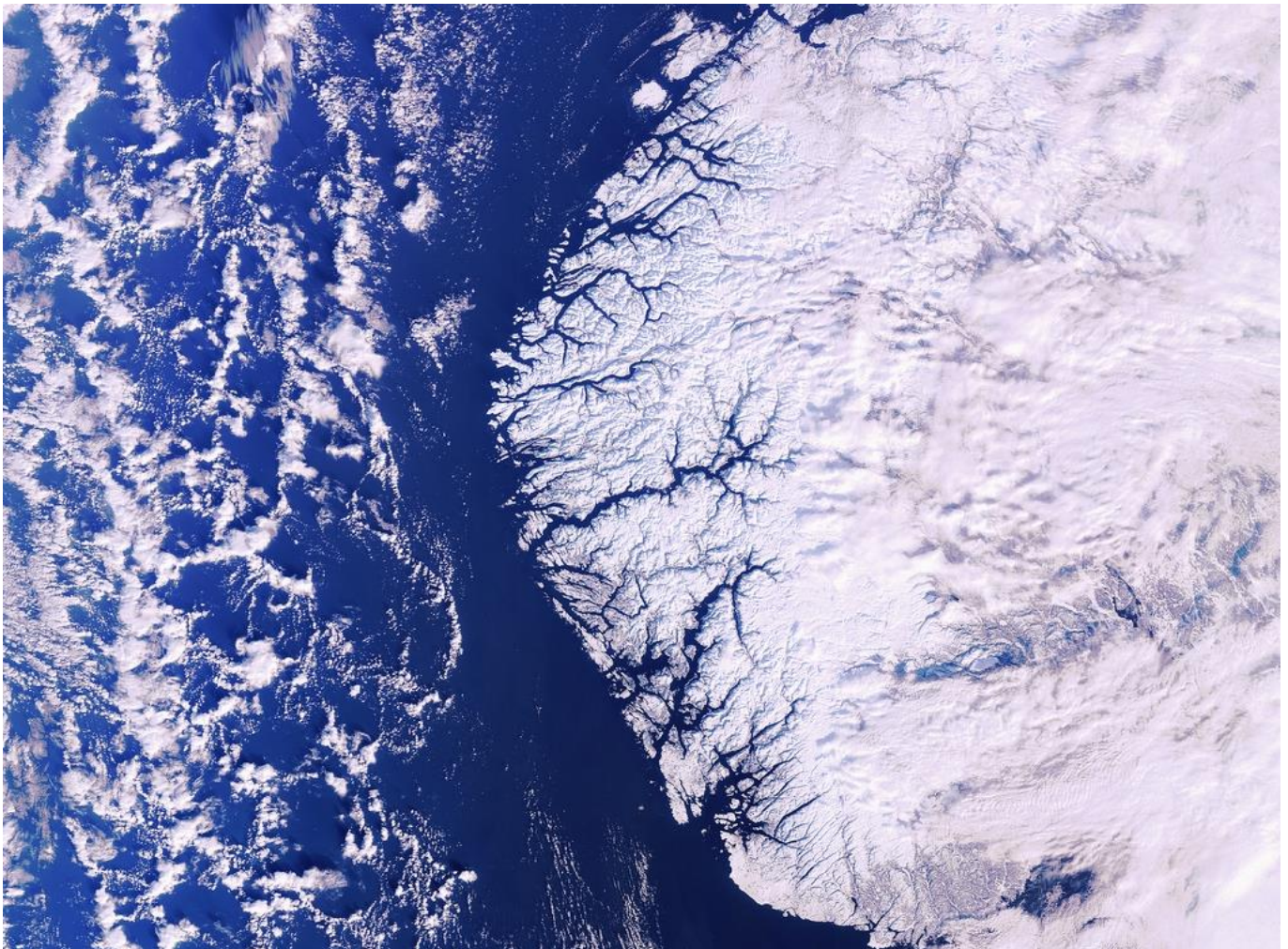
I behandlingen av den nye stortingsmeldingen for nordområdene, ble det klart at et samlet Storting ønsker å satse på romvirksomhet i nord, og mener at Norge bør ha som ambisjon å bli en ledende romnasjon i nordområdene.

[Les mer her.](#)

ARBEIDERPARTIET MED PLAN FOR Å SATSE PÅ ROMINDUSTRI I NORD

[E24 rapporterer at](#) Arbeiderpartiet vil gjøre Nord-Norge ledende på romindustri. Det kommer fram i en ny vekstplan for nord som ble lagt fram av Arbeiderpartiet.

Ifølge planen vil partiet jobbe for et nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø og et nasjonalt innovasjonssenter for rombasert virksomhet på Andøya. Ap lover også å sikre at Andøya Spaceport realiseres raskt.

Norge fra verdensrommet ©ESA

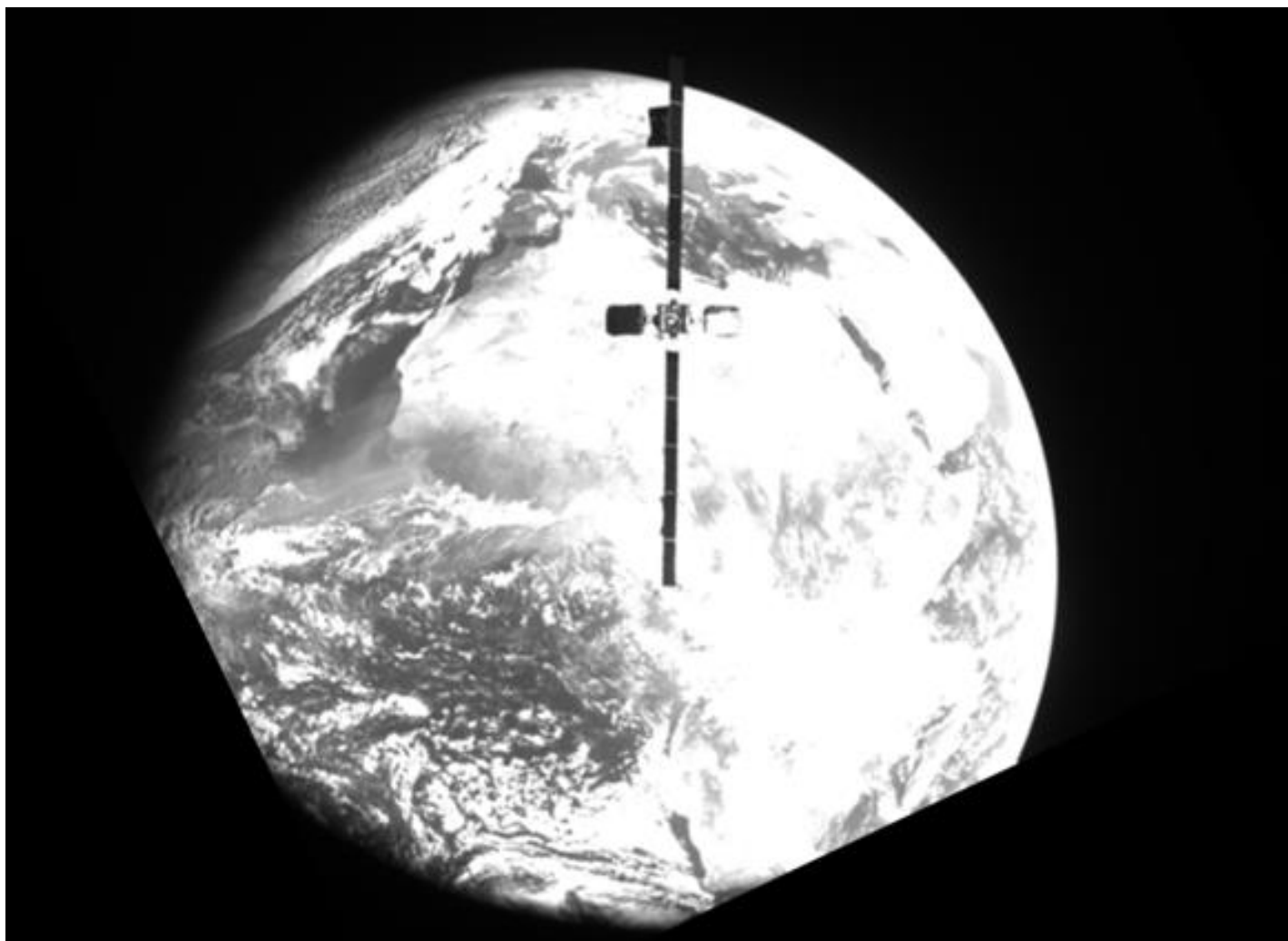
ROMVIRKSOMHET I FORSVARSINDUSTRIELL STRATEGI, ANSKAFFELESPLAN OG NY FFI STRATEGI

Romvirksomhet er for første gang viet en egen seksjon i ny [Forsvarsindustriell strategi](#), og det spesifiseres at myndighetene skal følge opp og prioritere de andre nye og banebrytende teknologiområdene, inkludert romteknologi.

Romvirksomhet er for første gang også nevnt i [Framtidige Anskaffelser for Forsvaret \(FAF\) 2021-2028](#), og det fremkommer at 0.6% av budsjettet skal gå til rom. Men romsatsingen bærer preg av å være i utvikling, og mens det er spesifisert planer for anskaffelser i øvrige domener, er det ikke en slik oversikt for romdomenet.

FFI har offentligjort et ugradert [sammendrag av sin nye forskning og utviklingsplan](#), hvor romteknologi er nevnt både som et satsingsområde for FFI og et prioritert området for NATO.

SISTE NYTT FRA NORSKE ROMAKTØRER

Bilde er tatt av MEV-2 i det den nærmer seg målet, og viser Thor-10 med Jorden i bakgrunnen. © Northrop Grumman

NORSKE AKTØRER MED PÅ REVOLUSJONERENDE PROSJEKT:

TELENORS THOR-10 SATELLITT FIKK SERVICE I GEOSTASJONÆR BANE

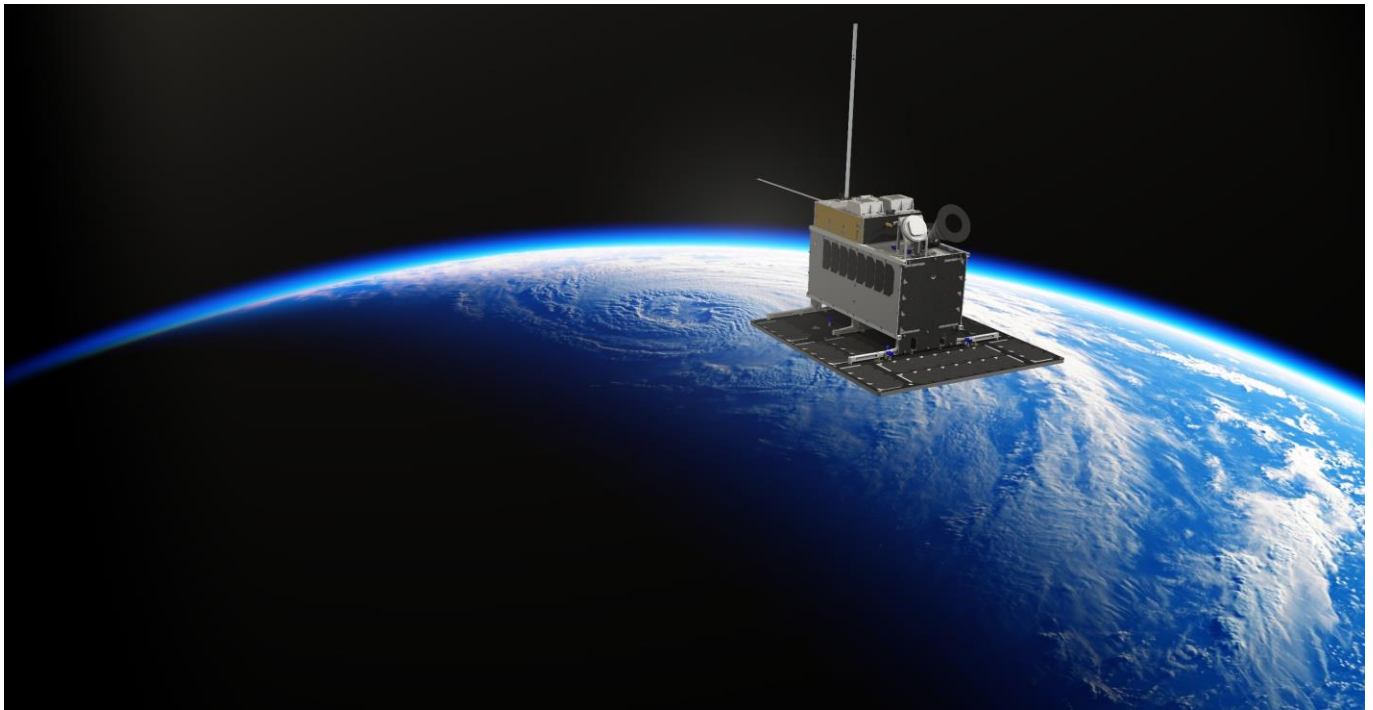
Den 12 april koblet MEV-2 service sonden seg til Telenors Thor-10 satellitt. Service sonden skal forlenge livet til satellitten, og det er første gang man gjennomfører dette på en aktiv satellitt i geostasjonær bane.

Prosedyren er kalt «On-orbit servicing» og er et viktig steg mot både sikrere og forlenget drift av satellitter. Kongsberg Space Electronics har levert kritisk utstyr til MEV-2 som er produsert av amerikanske Northrop Grumman.

Telenor har skrevet mer [mer om saken her](#).

SUKSESSFULL OPPSKYTNING AV NY NORSK MIKROSATELLITT

Norsk romsenter rapporterer at Norsat-3 ble skutt opp natt til torsdag 29. april med en VEGA-rakett fra Kourou. NorSat-3 vil styrke norsk skipsovervåking betraktelig. [Ler mer her.](#)

EIDEL BEKREFTER AMBISJON OM Å BYGGE SMÅSATELLITTER

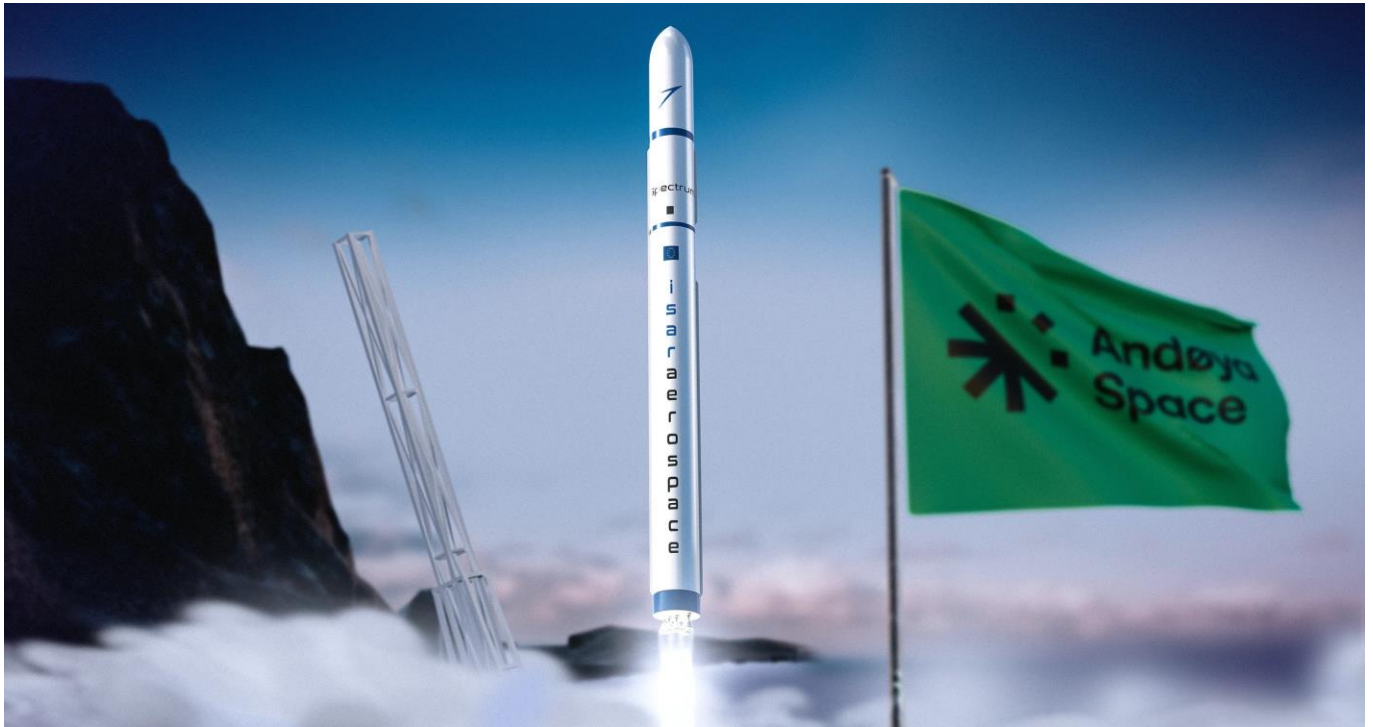
I et intervju med Norges Forsvar bekrefter EIDEL en ambisjon om å bygge småsatellitter. Målet er at satellittene bygges av EIDEL mens komponenter leveres av en rekke underleverandører.

[Les mer her.](#)

KONGSBERG UTVIDER ROMSATSINGEN MED NYTT PRODUKSJONS ANLEGG

Kongsberg ønsker å satse mer på romvirksomhet og har vunnet flere strategiske kontrakter i ESA. De har derfor begynt utbyggingen av en avansert produksjons fasilitet på Kongsberg med mål om at bygget står klart i 2022.

[Les mer her.](#)

Bilde © Andøya/Isar Aerospace

TYSKE SELSKAPER BEKREFTER OPPSKYTNINGER VED ANDØYA

Andøya har signert avtaler med to tyske bærerakett-selskaper, [Rocket Factory Augsburg](#) og en 20 års avtale med [ISAR Aerospace](#).

Tyskland har det siste året arrangert en konkurranse for bærerakett selskaper, hvor [ISAR Aerospace gikk av med seieren](#) i første runde og sikret seg finansiering for blant annet første oppskytning. ISAR Aerospace har også sikret seg [kontrakt med Airbus](#) for å skyte opp en jordobservasjonssatellitt. Rocket Factory Augsburg har på sin side bekreftet [oppskytningskontrakter med OHB og LuxSpace](#).

KSAT KAPRER INTERNASJONALE OVERSKRIFTER

[New York Times](#) har skrevet en artikkel om KSATs aktiviteter i Arktis. [Spacenews har skrevet en artikkel](#) om KSATs satsing på KSATLite, et nettverk som skal støtte småsatellitt konstellasjoner. KSAT er også en del av et konsortium som vant en ESA-kontrakt for å gjennomføre en studie for et [kommunikasjonsnettverk rundt månen](#).

Det er også blitt rekorder i form av antall satellittpasseringer som er håndtert av KSATs bakkestasjoner, med over [52 000 passeringer i mars](#). Selskapet fikk også [1 milliard i omsetning i 2020](#).

SINTEF UTVIKLER SENSORTEKNOLOGI FOR ASTRONAUTER PÅ MÅNEFERD

En astronaut på romferd kan bli utsatt for helsefarlig stråling som tilsvarer tusenvis av røntgenbilder. Nå [utvikler forskere fra SINTEF](#) en mikrosensor som kan måle effekten strålingen har på kroppen når astronauter drar til månen.

START-UP NYTT

VAKE SAMARBEIDER MED NORSK ROMSENTER OG BARENTSWATCH

Vake har utviklet et analyseverktøy som kan finne skip fra verdensrommet. Vake har nå kontrakter med BarentsWatch og Norsk Romsenter for å samle inn og presenterer informasjon om havområdene i nord.

I denne [artikkelen i Teknisk Ukeblad](#) kan du lese mer om Vakes teknologi og hvorfor den vekker internasjonal oppmerksomhet.

DYNASPACE MED BACKING FRA NYE INVESTORER OVERVÅKER 300 000 REKEDAMMEN FRA VERDENSROMMET

Dynaspace har et solid år og har sikret seg en 4.3 millioner seed-runde, fått følgemidler fra Norsk romsenter og blitt akseptert inn i ESA BIC.

Start-up bedrifter fra Bergen har nå utviklet et produkt som overvåker 300 000 rekedammen ved å kombinere satellitt data og maskinlærings algoritmer. [Les mer om dem i dette intervjuet,](#)

Bilde © Dynaspace

ORBITAL MACHINES STARTER EUROPEISK CROWDFUNDING RUNDE

Etter flere suksessfulle nasjonale runder med folkefinansiering, så har Orbital Machines nå lanserte sin [første Europeiske crowdfunding-kampanje.](#)

Selskapet har allerede hentet inn nærmere 90% av målsetningen på €300 000.

Du kan lese mer om planene til Orbital Machines i dette intervjuet med [Finansavisen.](#)

ROMNYTT FRA EUROPA

ROMREGULERING VEDTATT AV EU PARLAMENTET

[Romreguleringen](#) ble vedtatt den 28 april og etablerer romprogrammet. Den fastsetter rammene for EUs romsatsing frem til 2028. Det er planlagt at [Stortinget skal](#) behandle innleggelse av romreguleringen i EØS forordningen den 4 juni.

EUROPA HAR EN NY ROMORGANISASJON - EUSPA

EU har nå offisielt opprettet EU Agency for the Space Programme (EUSPA). EUSPA erstatter EUs GSA i Praha, og skal videreutvikles til å håndtere nye oppgaver. Les mer om [EUSPA på de nye nettsidene](#).

ECA MENER EU IKKE UTNYTTER SIN ROMSATSING GODT NOK

[Routers melder](#) at The European Court of Auditors (ECA) mener EU verken har klart å rulle ut tjenester godt nok eller sette tydelige mål og tidslinjer for sin romambisjon. [Rapporten fra ECA finner du her](#).

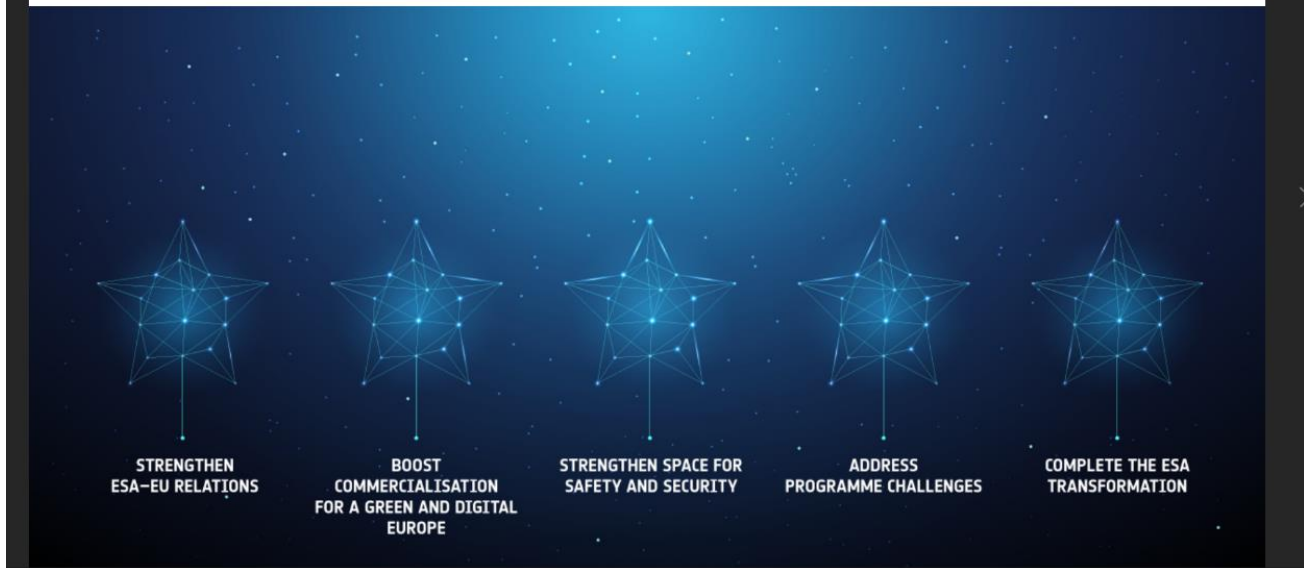
DET EUROPEISKE FORSVARFONDET: NORSK LANSERINGSKONFERANSE OG NY STRATEGI

I April organiserte FSI og NIFRO en første konferanse som så på norsk deltakelse i det Europeiske Forsvarsfondet (EDF), den 24 juni blir det en offisiell lanseringskonferanse for norsk deltakelse i regi av Forsvarsdepartementet. FD har har også lagt frem en [norsk strategi for deltakelse i EDF](#).

Reguleringen for EDF er nå vedtatt av EU parlamentet, og på norsk side er det forventet at Stortinget i løpet av juni vil behandle en innleggelse i EØS-avtalen av en [forordning om opprettelse av Det europeiske forsvarsfondet](#).

Du kan lese mer på [EUs nye nettsider om EDF](#).

5 ESA PRIORITIES FOR 2025

ESA-SJEF SKISSERER PRIORITET I «ESA AGENDA 2025»

ESAs nye Generaldirektør har jobbet med medlemslandene for å definere en plan for ESAs satsing de neste årene. Disse ble i april presentert gjennom dokumentet [ESA Agenda 2025](#).

Her er det skissert fem prioriterte områder som vist i illustrasjonen over.

ESPI har publisert et [2-sides notat hvor de deler sine perspektiver på ESAs 2025 agenda](#).

LITAUEN ER BLITT ASSOSIERT MEDLEM AV ESA

Litauen signerte den 28 april en avtale som gjør dem til assosiert medlem av ESA. Les mer om motivasjonen for et assosiert ESA medlemskap og ekspertisen i [Litauens romsektoren her](#).

Dette betyr at ESA nå har 22 medlemsland, og 4 assosierte medlemmer; Canada, Latvia, Slovenia og Litauen.

REKORD INVESTERINGER I EUROPEISKE ROM START-UPS

En ny ESPI rapport viser investeringstrendene i den europeiske romsektoren. I 2020 var det et rekordår, og 502 millioner euro ble investert i europeiske start-ups i romsektoren. [Les hele rapporten her](#).

ARRANGEMENTER:

22. juni

DIGITAL SPACE DINNER 2021 «NORGES ROMSATSING 2021-2030: NÆRINGENS AMBISJONER OG ANBEFALINGER»

I unntaksåret 2021 blir romindustriens årskonferanse, bedre kjent som «Space Dinner», for første gang arrangert i digitalt format. Selv om Space Dinner 2021 blir uten den tradisjonsrike "middagen" som årskonferanse er oppkalt etter, kan vi love et spennende program.

Ved konferansen vil NIFRO lansere en rapport utarbeidet av våre medlemmer som skisserer næringens ambisjoner og anbefalinger for Norges romsatsing 2021-2030. Mer info og program kommer snart.

Vi oppfordrer alle til å holde av 22. juni og [registrere seg her](#).

24. juni

FORSVARSDEPARTEMENTET ORGANISERER LANSERINGSKONFERANSE FOR NORSK DELTAKELSE I DET EUROPEISKE FORSVARSFONDET.

Mer info kommer, men hold av datoen.